

Mile Boban

OD IVAN PLANINE DO BLEIBURGA (22. dio)

http://www.safaric-safaric.si/zds@@@/Zzx_POVEZNICE.htm

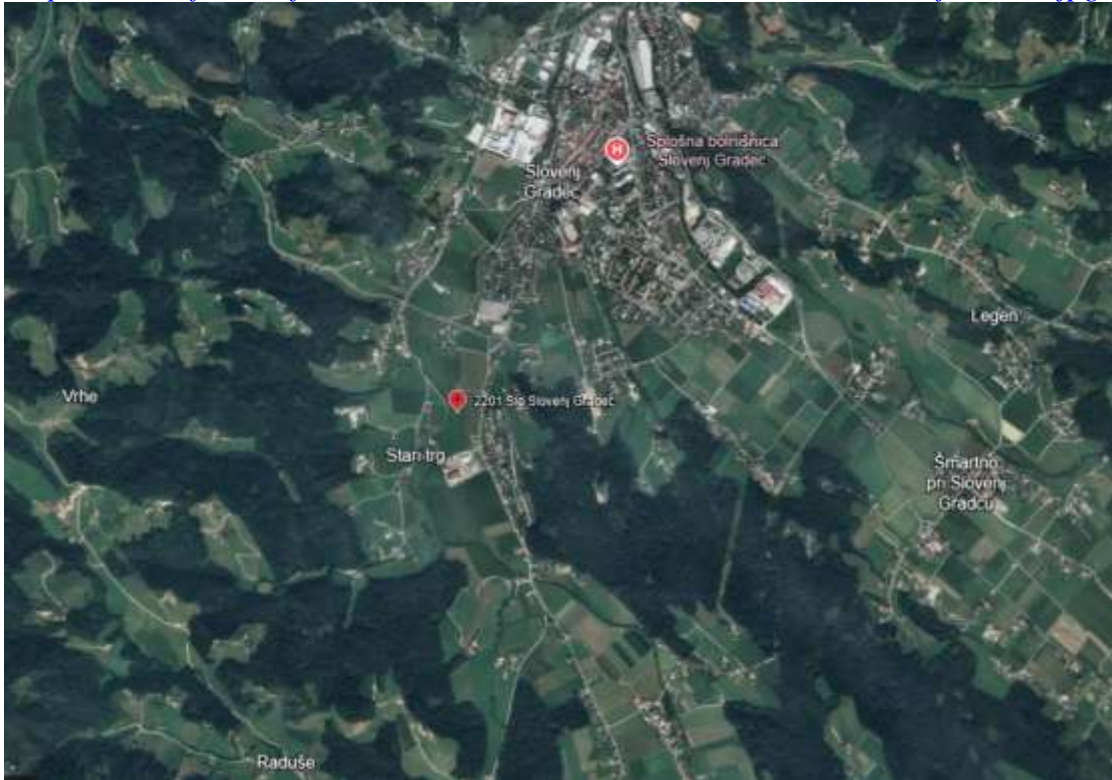
[UVOD U OPIS – “OD IVAN PLANINE DO BLEIBURGA” – DRINA br. 2 1963. \(2.dio\) – Otporaš
https://otporas.com/uvod-u-opis-od-ivan-planine-do-bleiburga-drina-br-2-1963-2-dio/](https://otporas.com/uvod-u-opis-od-ivan-planine-do-bleiburga-drina-br-2-1963-2-dio/)

OD IVAN PLANINE DO BLEIBURGA (22. dio)

Na Bleiburgu

Od prethodne večeri čelo glavne skupine bilo je par stotina metara duboko na austrijskom području, a njezina sredina i zadnji dio razvučeni dolinom Meže, naravno, što dalje od granice, kolona je bila sve rijedja, ali ipak do Dravograda. Osim dolinom Meže povlačile su se skupinice do satnijske jačine i brdovitim zemljištem na trokutu Slovenjgradec (2201 Slo Slovenj Gradec) - Dravograd (2202 Slo Dravograd) - Poljane (2203 Slo Poljane) pa Mežice (2204 Slo Mežica) do Črne (2205 Slo Črna na Koroškem). Od tih sklanjalih se skupinica naraslo je mnoštvo od **preko 3.000 osoba, kasnije tamo poklanih.**

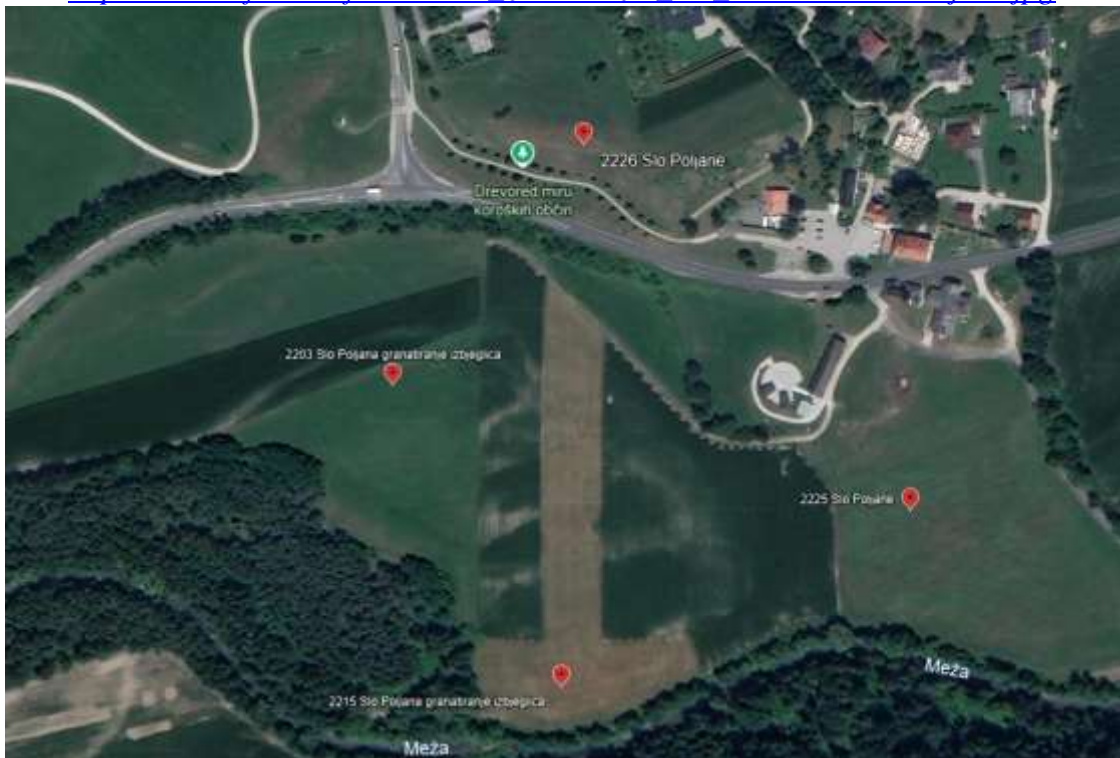
http://www.safaric-safaric.si/cro_zds45/@zds_dio_220/2201_Slo_Slovenj_Gradec.jpg

http://www.safaric-safaric.si/cro_zds45/@zds_dio_220/2202_Slo_Dravograd.jpg

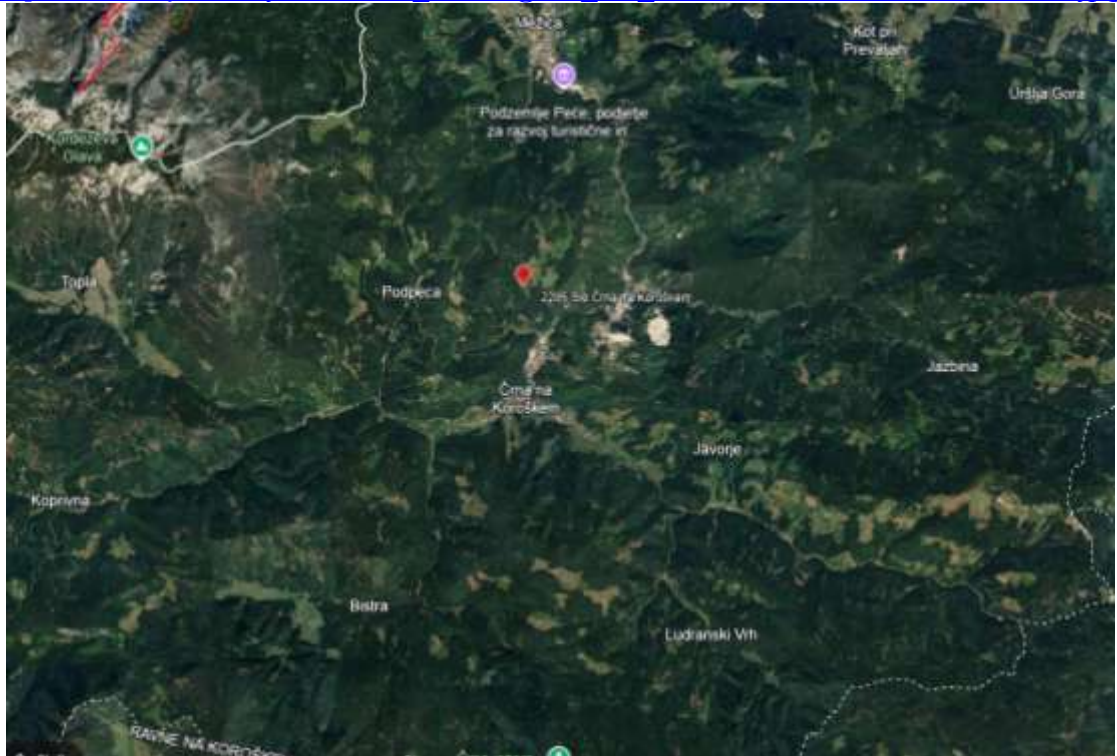
http://www.safaric-safaric.si/cro_zds45/@zds_dio_220/2203_Slo_Poljane.jpg

http://www.safaric-safaric.si/cro_zds45/@zds_dio_220/2204_Slo_Mežica.jpg

http://www.safaric-safaric.si/cro_zds45/@zds_dio_220/2205_Slo_Črna_na_Koroškem.jpg

Mnoštvo je bilo napeto, jer je toga dana trebala pasti odluka, budući se je 14. svibnja u večer, a po uspjehu nad partizanima, već bilo došlo u dodir s Englezima. Cijeli exodus na austrijsko - slovenskom pograničnom pojasu napeto je izčekivao, šta će veliki pregovori - **tek kasnije se saznalo, da se vode u mjestu Bleiburg - donijeti.**

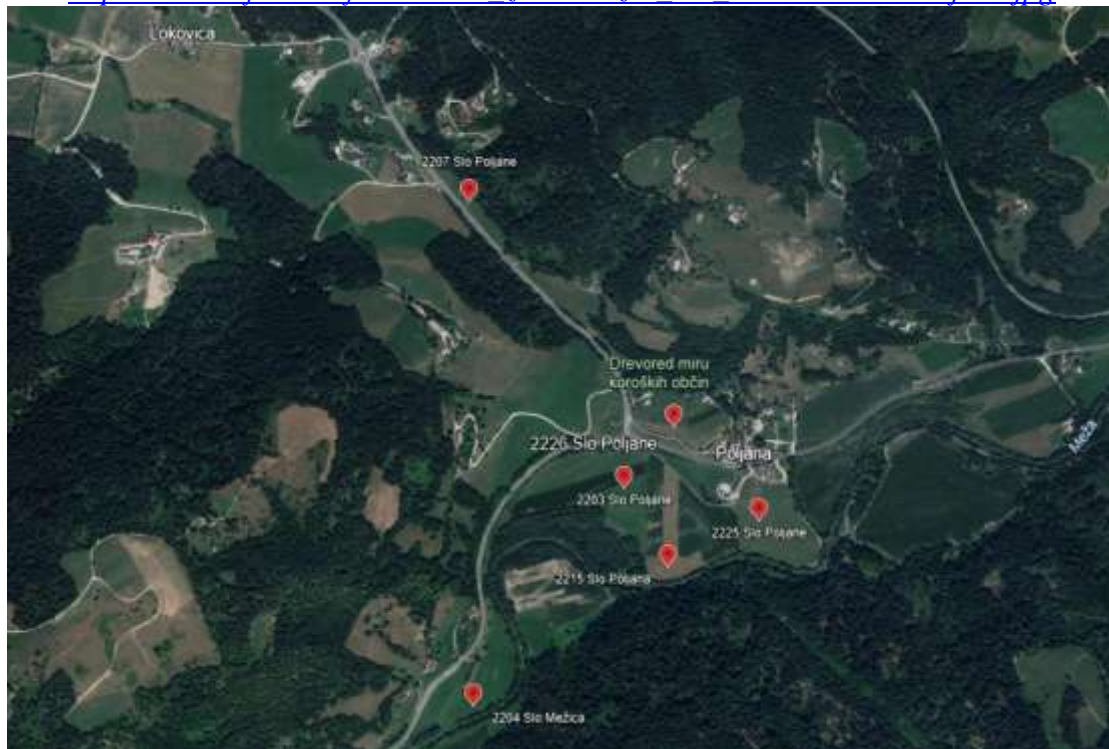
Prethodne večeri bilo se je došlo na nekoliko kilometara pred Bleiburg, gdje se je uhvatio kontakt s Englezima. Tamo je general Herenčić od nekog engleskog majora saznao, da je stvar sa kolonom u redu i da će od Engleza biti primljena.

Čelo glavne kolone, oko 35.000 osoba, jače povezano neposrednim uspjehom nad partizanima, trebalo je sa svoga mjesta prenoćišta samo koraknuti na početak Bleiburgškog polja (**2206 Aut Bleiburg**), a slijedila ga je razvučena sredina kolone i još razvučeniji zadnji dio (**2207 Slo Poljane**).

http://www.safaric-safaric.si/cro_zds45/@zds_dio_220/2206 Aut Bleiburg.jpg

http://www.safaric-safaric.si/cro_zds45/@zds_dio_220/2207_Slo_Poljane.jpg

Od grla ili šiljka na slovenačko - austrijskoj granici u vidu jednoga lijevka i šiljastog trokuta širi se Bleiburško polje, dubine 2 km i protezanja istok - zapad. Rub lijevka ili osnovicu toga trokuta čine: raskrsnica Hrust (2208 Aut Hrust) - selo Unterloibach (2209 Aut Unterloibach) - potok Loibach (2210 AUT potok Loibach). Oba kratka trokuta ili strane lijevka čine pak blaži brežuljci, dalje viši i strmiji, s dosta uvalica. Poljom prolazi jedini put tik uz brežuljke sjevernog kraka i željeznička pruga od doline Meže, odnosno od Slovenije, koji se obadvoje, kao i praktički cijeli izlaz iz polja, svode samo na jednu točku - raskrsnicu Hrust (2211 Aut Hrust xxx) (gdje je to?). Od nje polazi jedan krak puta za Bleiburg, 2 km udaljen, i drugi na zapad, koji je bio u planu Hrvatima. *(Vjerovao tko ili ne ali ovi detalji će itekako poslužiti onima koji se odluče snimiti film ove hrvatske povijesne narodne tragedije. To je moje skromno i iskreno predviđanje, mo. Mile.)* Zapadni krak vodi odmah mostom preko potoka Loibacha (2212 Aut potok Loibach), a podvožnjakom prelazi na drugu stranu željezničke pruge (2213 Aut potok Loibach). Zato je jedno polje ovakvog protezanja, a raskrsnica ovakvih prednosti, pružalo Englezima i partizanima dobru priliku za zaustavljanje i opkoljavanje hrvatske vojske i gradjanstva, koji su na to polje stizali.

http://www.safaric-safaric.si/cro_zds45/@zds_dio_220/2208 Aut Hrust.jpg

http://www.safaric-safaric.si/cro_zds45/@zds_dio_220/2209 Aut Unterloibach.jpg

http://www.safaric-safaric.si/cro_zds45/@zds_dio_220/2212_Aut_potok_Loibach.jpg

http://www.safaric-safaric.si/cro_zds45/@zds_dio_220/2213_Aut_potok_Loibach.jpg

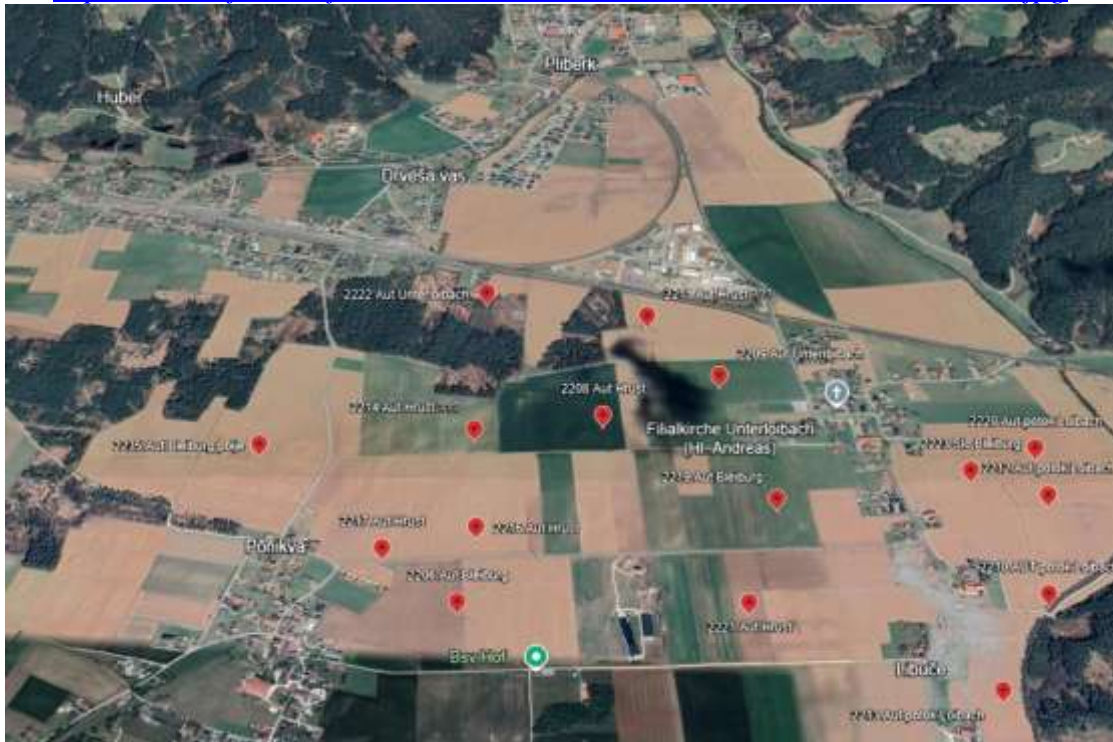

Na raskrsnici ili zaseoku Hrust (2214 Aut Hrust xxx) najprije su se bile zaustavile 7. i 8. partizanska brigada te jedan bataljun 1. brigade 14. divizije, suzbijene po Hrvatima na Poljani (2215 Slo Poljana). U zoru na nju su pristigle i engleske predhodnice, da zajedno s partizanima spriječe Hrvatima put.

Čelo glavne kolone uz prisustvo generala, još većinom na slovenskom području, kad je svanulo, spremalo se je za pokret i uskoro krenulo naprijed. No kako su prvi redovi stigli pred raskrnicu Hrust (2216 Aut Hrust xxx), bili su po Englezima zaustavljeni i kolona upućena, da sidje s puta lijevo u polje. Mnoštvo, ne znajući o čemu se radi, izvršilo je zapovijed i za jedan sat vremena sva vojska i gradjanstvo bili su prikupljeni i po polju smješteni. Svi su sa nestrpljenjem očekivali dalji razvoj događaja.

Ovako veliki logor bio je i osiguran. *(Prilažem jednu sliku hrvatskog zbjega koja nam može dočarati izgled života u tom logoru, mo. Mile.)*

http://www.safaric-safaric.si/cro_zds45/@zds_dio_220/2216_Aut_Hrust_xxx.jpg

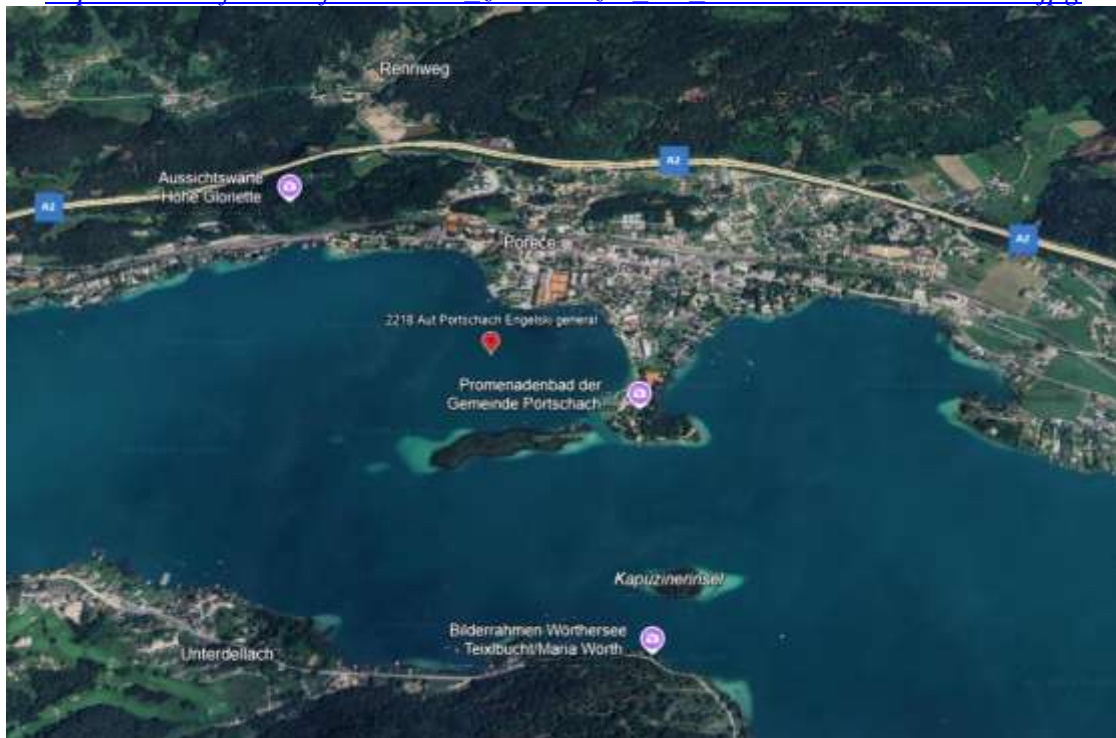
Okolo na brdu, obraslom gustom šumom, bile su jedinice Obrambenih Zdrugova i crnogorske nacionalne jedinice, a još više po vrhovima dijelovi Crne Legije i Obrane "crnci".

Dakle 15. svibnja jutrom na raskrsnici Hrust ([2217 Aut Hrust xxx](#)) našle su se tri vojske, jedna prema drugoj. Kasnije je glavno vodstvo u dodiru s Englezima primilo druge vijesti, nego prethodne večeri. Bio je došao iz Portschach-a ([Poreče](#)) ([2218 Aut Portschach](#)) neki engleski general, kojemu se je trebalo ići na pregovore; savezno s njegovim dolaskom čuli su se loši glasovi.

http://www.safaric-safaric.si/cro_zds45/@zds_dio_220/2217_Aut_Hrust_xxx.jpg

http://www.safaric-safaric.si/cro_zds45/@zds_dio_220/2218_Aut_Portschach.jpg

Sve do misera u **16. sati** slivale su se skupine i skupinice hrvatskog zbjega na Bleiburško polje. Gušćih slivanja bilo je međutim više. Ona su bila predvodjena pojedinim većim formacijskim jedinicama, kojima su se onda putem priključivali manji rasuti dijelovi građanstva, a kakova se slika iz nižih primjera dobiva.

Časničkoj školi ustaških jurišnika bilo se je priključilo mnoštvo. Putujući dolinom Meže iscrpljeni i gladni, u 4. sata stigli su na veliku ravnicu, već punu vojske i građanstva (**2219 Aut Bleiburg**). Saznali su, da su engleske jedinice ispred i da je tu hrvatska vojska zaustavljena. Osobito su bili iznenadjeni, što su se tu nalazile i neke partizanske jedinice, koje su od Hrvata zahtijevale predaju. Manji pregovori, od nekih na svoju ruku, bili su s njima već vodjeni.

http://www.safaric-safaric.si/cro_zds45/@zds_dio_220/2219_Aut_Bleiburg.jpg

U **9. sati** stigao je Stražarski Sklop PTS-a s mnogo priključenog mnoštva, nosći svoje ranjenike iz borbe na Dravogradu. Partizani su putem pripucavali na kolonu i ometali joj prolaz.

U **9. stigli** su iz pravca Klagenfurta engleski tankovi i zatvorili izlaz iz polja na potezu potok Loibach (2220 Aut potok Loibach) - raskrsnica Hrust - selo (2221 Aut Hrust xxx) - Unterloibach (2222 Aut Unterloibach), da Hrvati s poljane ne umaknu. Bili su postavljeni jedan do drugoga ne baš u velikom razmaku. (*Misli se na engleske tankove, mo. Mile.*) Na to su odmah doletjeli 12, engleskih aviona, spustili se nisko i u brišućem letu tri puta preletjeli polje (2223 Slo Bleiburg). Ne sluteći o čemu se radi, u narodu je bilo nastalo neopisivo veselje. Mahali su avionima rukama, a neki su od veselja bacali kape u zrak. Piloti su iz aviona mahanjem ruku otpozdravljali. Jedan je avionski časnik upozorio, da je to samo vojnička demonstracija, da prisile zbjeg na predaju.

http://www.safaric-safaric.si/cro_zds45/@zds_dio_220/2220_Aut_potok_Loibach.jpg

http://www.safaric-safaric.si/cro_zds45/@zds_dio_220/2221_Aut_Hrust_xxx.jpg

Desetci i desetci hrvatskih vojničkih i običnih zastava vijorile su se u zraku, kao znak pozdrava engleskim avionima i kao znak, da su to hrvatske vojničke jedinice i hrvatsko pučanstvo, koji su svojim dolaskom tu izvršili najveću demonstraciju pred čitavim slobodnim svijetom, dokazujući, da hrvatski narod neće titovog komunističkog poretka ni omržene "Jugoslavije". Pjesmi i veselju nije bilo kraja. Neprestano su pristizivali razvučeni dijelovi glavne skupine.

Pred 10 sati stigla je jedna veća skupina, u kojoj se čvrsto držao VIII. Ustaški Stajec Zdrug. On je, probijajući se kroz partizanske zasjede, prethodnog dana pred večer poslije Prevalja (2224 Slo Prevalje) zarobio jednu grupicu od 70 partizana, koje je doveo sobom na Bleiburško polje i tu pustio. U to vrijeme polje (2225 Slo Poljane) je bilo već puno vojske i građanskih osoba, s mnoštvom žene i djece, s mnogo kola i čak stoke, ponegdje koza, ovaca i prasadi.

http://www.safaric-safaric.si/cro_zds45/@zds_dio_220/2224_Slo_Prevalje.jpg

http://www.safaric-safaric.si/cro_zds45/@zds_dio_220/2225_Slo_Poljane.jpg

Vojnički moral bio je uglavnom na velikoj visini. Osobito među kasnije pristizalim govorilo se je od usta do usta - kao poruka državnih vrhova - da je s Englezima uglavljena časna kapitulacija; odmor od nekoliko dana, primanje novog oružja od Engleza te nakot toga dobrovoljan pokret, zajedno s Englezima i Amerikancima, u borbu protiv Rusa i partizana, **dakle svjetskog komunizma**. (*Kako sam već prije rekao da se je na osnovu ove "časne kapitulacije Englezima i Amerikancima" napisao MEMORANDUM HDV 4.5.1945. SAVEZNIČKOM GLAVNOM STOŽERU U ITALIJI, mo. Mile.*) Vladalo je veliko oduševljenje za tu novu i simpatičnu borbu, koja je imala donijeti Hrvatskoj novu slobodu, iako je vojska bila izmučena i izgladnila. Bilo je rečeno, navodno s pouzdane strane, da povlačenjem zapovijeda general Boban, pregovore da vodi Hrvatska Državna Vlada - na čelu s Poglavnikom - s Englezima, a u domovini da je ostao nadbiskup Stepinac kao nepolitička osoba na čelu naroda, kao zaštitnik njegovih interesa, a general Luburić da vodi domovinski vojnički otpor.

Jedna miješana skupina, već spomenuta, koja se je Dravograda dotakla ovoga dana ujutro, stigla je pred podne na lice mjesta. Kad su ovi opazili desetak engleskih tankova na jugozapadnoj strani polja, pomislili su, da su oni hrvatska obrana. Kad se je i ovo mnoštvo razišlo logorovati, njime se je napunilo cijelo polje narodom, konjima, kolonama i autima - **Poljane (2226 Slo Poljane)**.

Manje skupine i družbe neprestano su i dalje stizale, ukoliko im je uspjelo probiti se zakrčenim putem na Dravogradu i svim partizanskim zasjedama i smetnjama na putu.

http://www.safaric-safaric.si/cro_zds45/@zds_dio_220/2226_Slo_Poljane.jpg

Dijelovi V. Zdruga Crne Legije iz Koprivnice ([2227 Cro Koprivnica](#)) i vojna škola iz Kerestinca ([2228 Cro Kerestinec](#)), koji su pratili 80 djevojčica ustaške mladeži, obučene u hlače i većinom od 15 -18 godina starosti, nisu se prethodnog dana mogle dotaći Dravograda. Zato su ga zaobišli s lijeve strane ([2229 Slo Dravograd](#)). Uz neprestane borbe još na vrijeme su stigle preko brda i šuma do Bleiburga i zaustavili se na polju između puta i brda, gdje se prema sjeveru proteže jedna uvala od više stotina metara utisnuta, a bila je prepuna vojske i gradjanstva.

http://www.safaric-safaric.si/cro_zds45/@zds_dio_220/2227_Cro_Koprivnica.jpg

http://www.safaric-safaric.si/cro_zds45/@zds_dio_220/2228_Cro_Kerestinec.jpg

http://www.safaric-safaric.si/cro_zds45/@zds_dio_220/2229_Slo_Dravograd.jpg

Bilo je skupina, koje uopće nisu ni dospjele na Bleiburško polje. Najveća takova od 15.000 vojnika i građana - muškaraca, žena i djece - zaglavila se je pred mjestom Prevalje ([2230 Slo Prevalje](#)). U njoj se je nalazio jedan cijeli oružnički odjel. *(Prilažem jednu sliku koja bi nas za dva mjeseca punih 78 godina mogla podsjetiti kako je tada taj tužni hrvatski zbjeg s vojskom i civilima mogao izgledati, mo. Mile.)*

http://www.safaric-safaric.si/cro_zds45/@zds_dio_220/2230_Slo_Prealje.jpg

Oko podne mnoštvu se je činilo sumnjivim toliko dugo čekanje i već se bilo počelo ohladjivati. Sve manje je bilo veselja. Kada se je oko **14 sati** kroz mnoštvo pronio glas, da je englesko zadpovjedništvo pozvalo nekoliko hrvatskih generala na pregovore, na svim licima bila je zapažena potištenost. Ljudi su sa zebnjom i strahom očekivali rezultat pregovora. Loše vijesti i strah stalno su se stupnjevali. Došli su i glasovi, **da pregovori ne teku u hrvatsku korist**. Na osnovu toga nastala je odmah glasina, da engleski general zahtjeva, da se položi oružje i pod pratnjom partizana povrati natrag u Hrvatsku, **gdje će svi biti pušteni kućama**.

Ogromni broj svijeta uzgibao se je, kao zrela pšenica na oluju. Vrvilo je, kao u košnici, nešto preozbiljna počelo se je događjati.

Završavalo se je povlačenje. Glavna skupina bila je zaustavljena na Bleiburgu (**2231 Aut Bleiburg**), a jedno veliko mnoštvo na Dravogradu (**2232 Slo Dravograd**). Tako se je silna emigracija- nakon osam dana potucanja, gladi i borbe - na **15. svibnja** bila slegla, zašavši jedan - dva kilometra u Austriju, nedaleko mjestanca Bleiburga ispod brda Petezena (**2233 Aut Petezen**)

i Karavanki (2234 Slo Karavanke). Još je za sve imala pasti odluka na Bleiburgu. Brojčano stanje zbjega u ovome času na austrijsko - slovenskom pograničnom pojasu, kako je već iznešeno, izgledalo je: na Bleiburškom polju 120.000 (2235 Aut Bleiburg polje), dolinom rijeke Meže 30.000 (2236 Slo Dolina Meže) i na Dravogradu 40.000 osoba (2237 Slo Dravograd).

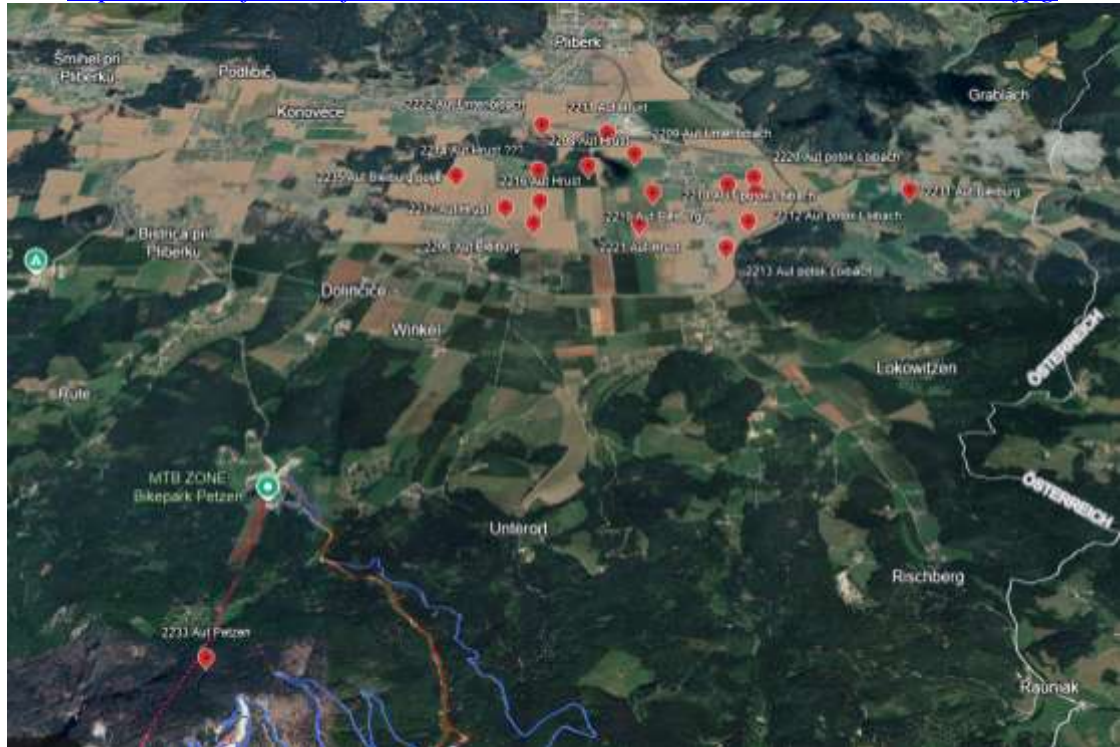
http://www.safaric-safaric.si/cro_zds45/@zds_dio_220/2231_Aut_Bleiburg.jpg

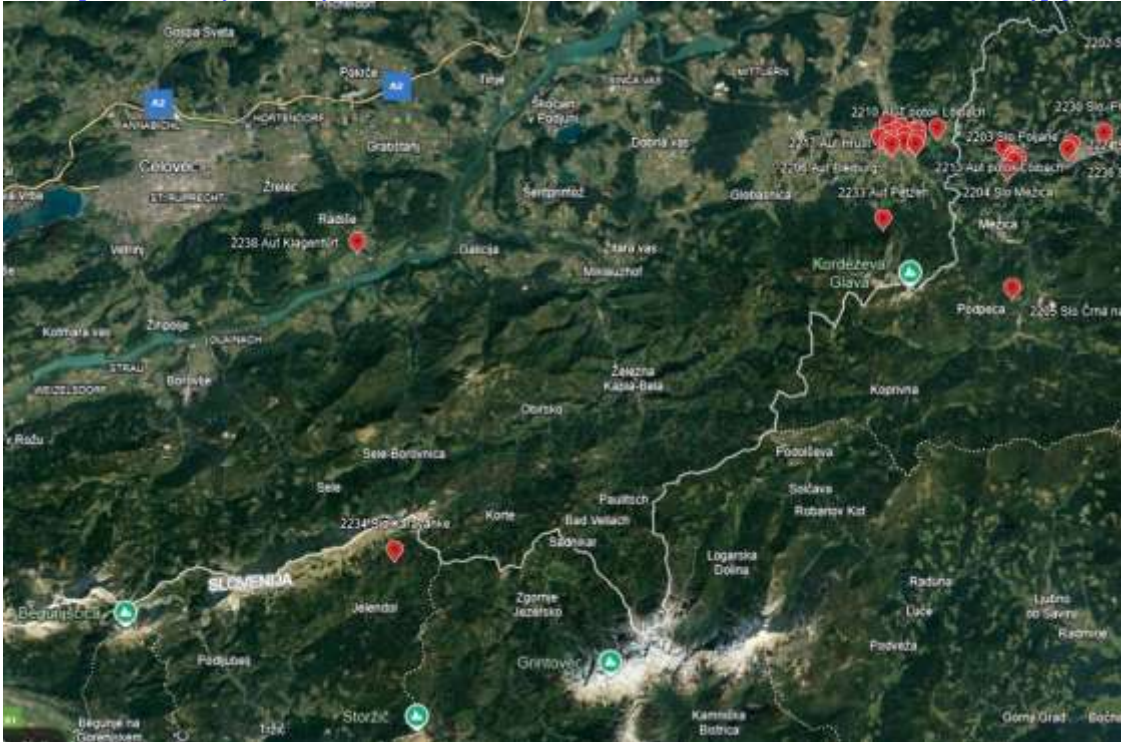
http://www.safaric-safaric.si/cro_zds45/@zds_dio_220/2232_Slo_Dravograd.jpg

http://www.safaric-safaric.si/cro_zds45/@zds_dio_220/2233_Aut_Petezen.jpg

http://www.safaric-safaric.si/cro_zds45/@zds_dio_220/2234_Slo_Karavanke.jpg

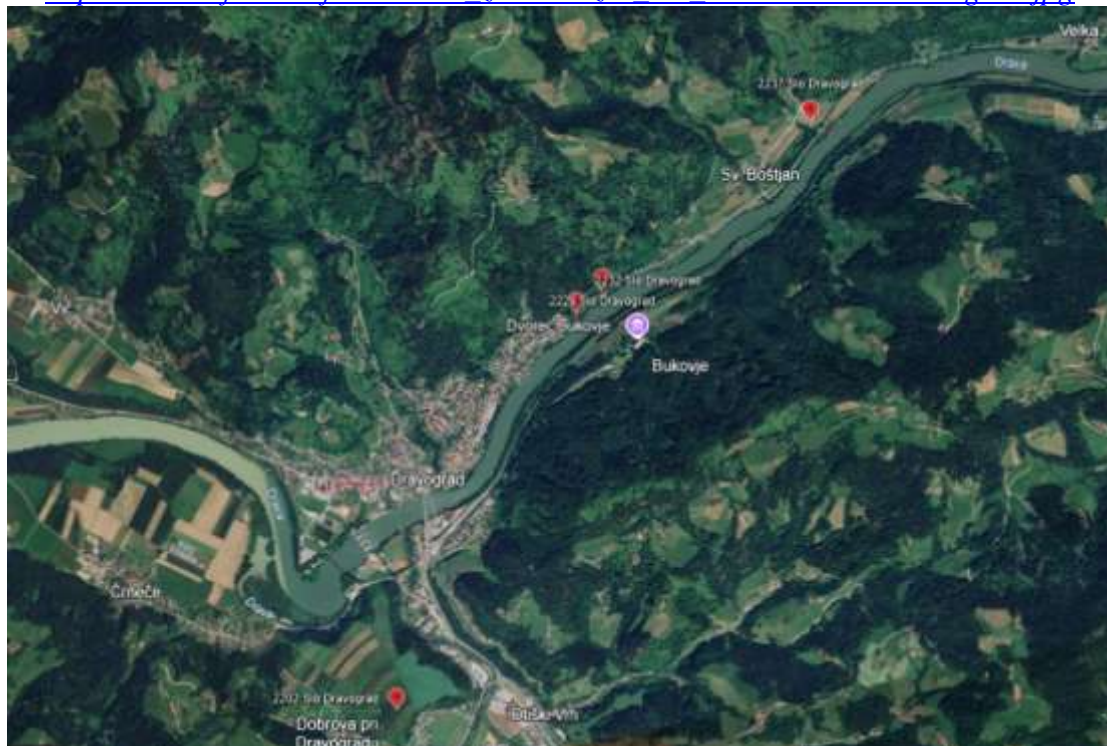
http://www.safaric-safaric.si/cro_zds45/@zds_dio_220/2235_Aut_Bleiburg_polje.jpg

http://www.safaric-safaric.si/cro_zds45/@zds_dio_220/2236_Slo_Dolina_Meže.jpg

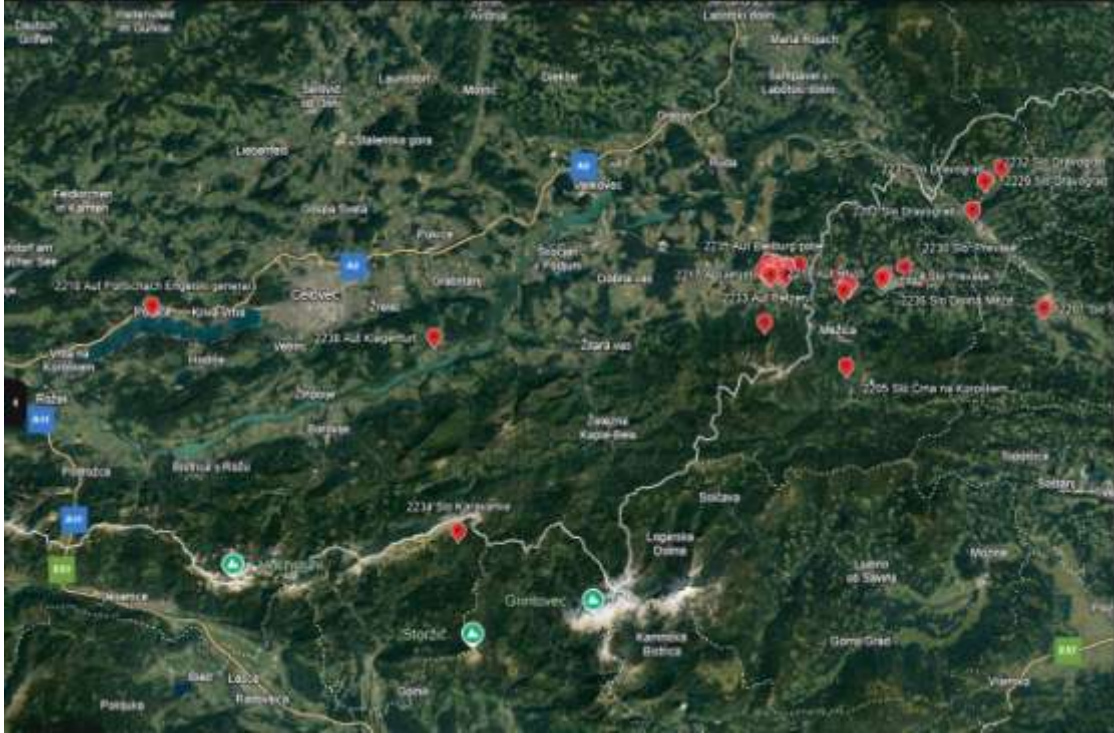
http://www.safaric-safaric.si/cro_zds45/@zds_dio_220/2237_Slo_Dravograd.jpg

x

Svi su čekali na englesku odluku, kao i onih 70.000 u Klagenfurškoj - **Celovec** (2238 Aut Klagenfurks) kotlini. Sa mjesta pošlo se je na pregovore i sa njega je uslijedilo izručenje, što je već nova faza.

http://www.safaric-safaric.si/cro_zds45/@zds_dio_220/2238_Aut_Klagenfurks.jpg

Nastavlja se (23. dio) C - ZALAZNICA